

Peyotlu Don Kişot

Tarih, ironik bir biçimde “tarihi” gereğince toplumdaki güç erklerinin uğraşı olarak varlık göstermiş, işlev kazanmıştır. Kral olsun reisicumhur olsun, hiçbir güç erki tarihsel rekabetlerden veyahut dostluklardan feyz almayarak hareket ettiğini söyleyemez, savunamaz. Buna karşın bazı liderler vardır ki tarih, onlar için sadece kötü günleri hatırlatan ve toplumu bir arada tutan bir afyondur, ondandır ki ders almaz, akıllanmaz... İşte bu liderlerin tarihteki yeri, onların hükmüne son vereceklerin hikâyesinin fihristinden öte değildir.

Bugün İsrail devletinin trajikomik bir biçimde “oyun kurucu” olmaya niyetlendiği, bunu da Batı halklarından değil, hükümetlerinden aldığı destekle tatbik etmeye çalıştığı elbette herkesin malumudur. İşin gülünç ve acınası tarafıysa bunu, onlara karşı ekonomik, askerî, siyasi her türlü alanda bağımlılığını sürdürerek yapmaktadır. Oyun kurabilmek için önce oyunda yer alabiliyor olmak gerekmez mi? Peki, diğer oyuncuların yanına tabure çekip de oyunun ilerleyişine karışan bir şahıs, ne kadar hoş karşılanır, ne kadar muhatap alınır? Tabii ki neticesinde nefret toplar ve toplamaktadır da...

Küçük bir örnek verelim: Amerika Birleşik Devletleri’nin her yıl İsrail ordusuna “yardım” adıyla düzenli olarak yolladığı 3,8 trilyon Amerikan doları, Amerikan vergi mükelleflerinin yani direkt olarak halkın boynundadır. Bugün Amerikan vergi mükelleflerinin birçok yerde “*Vergimizin ne kadarı İsrail’e gitti?*” sorusu üzerinden çeşitli makaleler yazdıkları ve protesto ettikleri görülmektedir. Yani “yancı”nın tavrı, çekilemez bir hal almaya çoktan başlamıştır. Yine Avrupa’nın da malum olduğu üzere karanlık geçmişi, hükümetlerinin İsrail’e karşı görece pasif kalmasına sebebiyet vermektedir. Halk nazarındaki yansımalarınınsa bilakis aktif olduğunu ve çeşitli protestolarla da desteklendiğini görmekte, bilmekte, okumaktayız.

Buna karşın ne hikmetse İsrail, bütün bu bağımlılıklarını ve topladığı nefreti görmezden gelerek işgalci ve hatta zorba olup akli sıra Ortadoğu’nun siyasi güç merkezi olarak varlık göstermeye çalışmaktadır. Onun bu tavrına açık konuşmak gerekirse biz Türkler, sadece güleriz. Bunun altında hiçbir hamasi tavır veyahut söylem yoktur. Güleriz çünkü Yahudi’yi de muzaffer geldiği Arap’ı da iyi biliriz zira asırlarca yönetmişiz... Bugün İsrail başka bir *altı günde* zannediyor ki Anadolu’ya girecek, güleriz zira Yahudilere zulmü ile tanınan Hitler dahi girmekten imtina etmiş topraklarımıza... İçimizdeki İsrailperver efrada göre Abraham ile Altay denk düşmezmiş, güleriz çünkü sadece çöllerde değil, yedi iklimde yüzyıllarca savaş görmüş, muzaffer gelmişiz. Bütün bunlar bir yana, güleriz çünkü merhametimizle Yahudi’yi bugünlere biz getirmişiz.

Belgelerden Hareketle Avrupa’da Yahudi Mezalimi ve Türkiye

Yahudilerin Avrupa’da Adolf Hitler etkisiyle dışlandığı bir dönemdi otuzların başı ve kırkların ortası... Öyle ki Birleşik Krallık Başbakanı Neville Chamberlain ve Fransa Başbakanı Édouard Daladier, Münih Antlaşması ile Hitler’e inanılmaz tavizler

verdiğinde bile içleri rahat, gönülleri sükûn içerisindeydi. Ülkesine döndüğünde Chamberlain, ulusuna şöyle sesleniyordu: “*Sevgili dostlarım, tarihimizde ikinci kez bir İngiliz Başbakanı Almanya'dan onurlu bir barışla döndü. Zamanımızın barışı olduğuna inanıyorum. Size kalbimizin derinliklerinden teşekkür ediyorum. Evinize gidin ve güzel, sessiz bir uyku çekin.*”

Peki, o sırada Avrupa Yahudileri ne haldeydi? Faşist İtalya dahi Hitler’in politik tavrından etkilenerek kendi Yahudi faşistlerini tasfiye ediyor, sürgüne gönderiyordu. Örneğin Ettore Ovazza, Mussolini’yi finanse eden yegâne banker olduğu halde 1938’de çıkan “*Leggi Razziali*” yani “İrk Kanunları” ile hor görülmüş, politikadan uzaklaştırılmıştı. Buna karşın Türkiye, bahsi geçen ırkçı politikanın aksine hareket etmekten çekinmiyor hatta bu politikaya adeta meydan okuyordu. Bu, belgelerle de sabittir.

Örneğin 30 Aralık 1933 tarihli bir belgede İstanbul Üniversitesine alınan 35 Yahudi asıllı hoca hakkında Times gazetesinde “R. W. Graves” imzalı bir teşekkür yazısı bulunmaktadır. 19 Ekim 2021 tarihinde gizliliği kaldırılan bahsi geçen belgede, İspanya’dan kaçırılarak Osmanlı topraklarına yerleştirilen Yahudilerden başlayarak Türklerle olan iyi ilişkiler mercek altına alınmıştır. Fransızca neşredilen makalenin şu bölümü, özellikle kayda değerdir:

“Ehli kitaplardan biri olan Yahudiler de, Hıristiyanlar gibi, iyi davranışlarda bulduklarında hoşgörüyle karşılanmışlar ve içlerinden birçoğu, evlat edindikleri ülkeye seçkin hizmetler sunmuşlardır. Aralarında herhangi bir ayrılıkçı iddianın bulunmaması nedeniyle, yöneticileri arasında ne kıskançlık ne de şüphe uyandırmışlar ve böylece Türkiye’de fiilen varlığı sona eren Hıristiyan azınlıkların kaderinden kurtulmuşlardır.”¹

Birçok Yahudi’nin hayatta kalmasına ve güvenle yaşamasına katkı sağlayan bu “hoşgörü” politikası, Macaristan’da düzenlenen “*Üniversiteler Olimpiyatı*” esnasında Almanların teşrifinden hareketle yeniden gündeme gelmiş ve Liberal Siyasetçi Károly Rassay’ın “*Esti Kurir*” isimli gazetesinde övgülere mazhar olmuştur. 22 Mart 2024 tarihinde gizliliği kaldırılan belgenin aktardığı kadarıyla bahsi geçen makale şu şekildedir:

“Türkiye’nin büyük ıslahatçısı Atatürk memlekette soysal ve dinî ayrılıklara müsaade etmeyeceğini çok kere söyledi. Müşarileyhin yüksek idaresi altındadır ki ilk defa İstanbullu bir Yahudi doktoru Yahudilerin mümessili gibi değil fakat bir Türk vatandaşı gibi Büyük Millet Meclisi’nde yer alıyor. İyi malûmat alan bazı mehafilde yakında Yahudiler ile Türkler arasında evlenmeye müsaade olunacağı söylenmektedir. Diğer taraftan Türkiye Yahudileri Ulu Reiscumhur’un izi üzerinde yürüyerek isimlerini

¹ T.D.A. 534 37126 149085 12, 30.12.1933 tarihli belge.

Türkçe'ye çevirmektedirler. Mebus Doktor 'Samuel Abravaya'² da yakında ismini Erçelik'e çevirecektir."³

Bu makalenin çıkardığı infial, inanılmaz surettedir zira gizliliği 23 Haziran 2022 tarihinde kaldırılan başka bir belgeden anlaşıldığı kadarıyla aynı makale, aynı biçimde Barcelona'daki "Mirador" isimli gazetede de "*Türk Yahudilerinin Şansı*" başlığıyla yayımlanmıştır.⁴ Her ne kadar Türkiye Cumhuriyeti, bütün dünyaya örnek teşkil eden politikasıyla gündemi meşgul etse de Avrupa, Yahudilere karşı tutumuna aynı şekilde devam etmektedir. Örneğin 3 Nisan 1937 tarihli bir belgede Friedlander ve Bukofzer ailelerine mensup beş kişinin Almanya'dan "*meçhul sebeple*" sınır dışı edildikleri ve 14 gün içinde ülkeyi terk etmelerinin tebliğ edildiği, bundan mütevellit de Türkiye'ye iltica işlemlerinin başlatıldığı kayda geçmiştir.⁵

Sadece bunlarla da sınırlı kalmamakla birlikte Türkiye, özellikle mazlumu koruma noktasında kendisini öyle bir ateşe atmıştır ki savaş sürecinde dahi Yahudileri muhafazadan geri düşmemiştir. Örneğin 7 Ekim 1940 tarihli bir belgede işgal altındaki Fransa'da Yahudilere tatbik edilen bir dizi kanunun olduğu aktarılmaktadır ki bu kanunlar arasında Yahudilerin bazı bölgelere yerleşiminin menedilmesi, aynı bölgede bulunan Yahudi dükkânlarına "*Yahudi ticarethanesidir*" yazılarak fişlenmesi ve bu kanunların her Yahudi'ye uygulanması bulunmaktadır. Paris'te bulunan Türk Başkonsolosluğunun, gizliliği 4 Ağustos 2022 tarihinde kaldırılan belgesinde ne yapılması gerektiği Ankara'ya aciliyetle sorulmuş, belgenin altına ise Ankara'daki görevliler tarafından el yazısı ile şunlar yazılmıştır: "*Berlin'e talimat verilmiş, Almanya'da dahi Ecnebi Yahudilere ikamet müsaadesi verildiğine nazaran meşgul Fransa'da da aynı şekilde hareket edilmesi üzerinde teşebbüs yapması istenmiştir.*"⁶

Düşününüz, savaşın sözde "kahraman"ı Amerika, bu dönemde Almanya'nın peşi sıra galibiyetleri sebebiyle başını kuma gömüp tarafsızlık ilan ederken Türkiye, Fransa'da ikamet eden Yahudiler namına hesap sormakta, onların haklarını muhafazaya kalkışmaktadır. Erdem sahibi olmak, bir mücadeleden galip çıkınca veyahut o mücadeleye mecbur bırakılınca mı doğru olanı yapmaktır, yoksa her daim mi?

İcraatlarımızın faydası, savaş sonrasında da unutulmamıştır. Örneğin 4 Aralık 1949 tarihli bir belgede Türkiye'deki Yahudilerin durumuna dair İsveç basınında yine övgülere mazhar olduğumuz kayda geçmektedir.⁷ Velhasıl Türkiye, politik duruşu gereğince her zaman ve her koşulda mazlumu korumuş, hiçbir zaman mazluma sırtını dönmemiştir.

² Bkz. Samuel Abravaya Marmaralı.

³ T.D.A. 556 44648 214341 8, 31.08.1935 tarihli belge.

⁴ T.D.A. 537 7945 47836 2, 18.09.1935 tarihli belge.

⁵ T.D.A. 501 33875 132128 4, 03.04.1937 tarihli belge.

⁶ T.D.A. 525 38008 154362 52, 07.10.1940 tarihli belge.

⁷ T.D.A. 539 220333 213297 2, 04.12.1949 tarihli belge.

Hâsıl-ı Kelâm İfâde-i Merâm

Bugün Türk milletinin alını, şüphesiz bütün Batı'dan daha aktır zira onların aksine ne mazluma sırt dönmüş ne de zalime denk düşmüştür. Buna karşın gelinen noktada siyaset, mazlumu zalim eylemiş, zalimin zalimliğine ise bütün Batı'yı müttelik etmiştir. Bu, bizim sorumluluğumuzdaki bir vaka olmadığı gibi çekinmemiz için de herhangi bir sebebi haiz değildir.

İlk olarak şunu bilmekte fayda var: Biz karga beslemedik ki gözümüzü sakıyalım. Biz, dün de bugün de hak ne idiye onu tatbik ettik. Bundan yana bir derdimiz, tasamız olmamalıdır. Bugün Türk'ten yaratılmaya çalışılan öcü, ne Batı'ya ne de İsrail devletine yarar sağlayacaktır. Aksine, Batı'nın şımarık çocuğu İsrail'i siyaseten yalnız bırakacaktır. Bunun bittabi birkaç sebebi vardır.

İlk olarak bir sebep olarak değil lakin sonuç olarak karşımıza çıkacağı üzere NATO'dan atılmamız adına çağrıda bulunan İsrail, bugüne değin her arzusu yerine getirilmiş olmasına karşın ilk defa cevapsız bırakılacak hatta belki de muhatap dahi alınmayacaktır. Belki bu durum, bir savaş ihtimali bile olmamasına karşın, beyaz bayrak çeken içimizdeki efrada gerçekçi gelmeyebilir lakin objektif bir gözle bakıldığında görülecektir ki Türkiye, sadece jeopolitik yapısı gereğince bile "talip" değil "matlup"dur. Şayet terazinin kefelerine Türkiye ve İsrail yerleştirilirse yine görülecektir ki Türkiye, İsrail'in manevi tarafının aksine, maddi önemi haizdir. Bundandır ki maddi evrende varlık gösteren NATO, kuruluş prensibi gereğince Rusya'ya karşı Türkiye ile iş birliğine, İsrail'in aksine, muhtaçtır.

İsrail hükümetinin takındığı tavırla karşılaşacağı tek sıkıntı, NATO namına da değildir, görülebileceği üzere Türk'ün Yahudi cemaati üzerindeki hakkı, bugüne değin yadsınamayacak surette fazladır. Yine bundandır ki Türkiye'ye karşı girişilecek her mücadele, İsrail'in, Ortodoks Yahudi Cemaati'ni karşısında bulmasıyla sonuçlanacaktır. (Bunu da hamasi addedecekler olacaktır lakin bilinmelidir ki İsrail, zaten kuruluşu itibarıyla Ortodoks cemaati nazarında "kutsal yasaya hakaret" niteliği taşımaktadır.) Başka bir sebep olarak Türkiye, özellikle dış politikada sürdürdüğü "Mavi Vatan" politikası gereğince İsrail'i kendisine müttelikliğe tabir caizse bağımlı kılmıştır. Eğer İsrail, Doğu Akdeniz Boru Hattı'nı işletebilmek istiyorsa Türkiye ile iş birliğine devam etmeye mahkûmdur, aksi takdirde Türkiye için her zaman Rusya üzerinden gelecek bir boru hattı seçeneği vardır. Şayet Türkiye, Rusya seçeneğinde ısrarcı olursa İsrail'in planladığı maddi bütün kazanç kaybolacak, Doğu Akdeniz Boru Hattı önemsiz ve maliyetli bir hal alacaktır.

Bütün bu mecburiyetlerine rağmen Netanyahu'nun hâlâ böyle bir siyaseti tatbik etmeye çalışması, saydığımız sebeplerden mütevellit bittabi "Don Kişotvari" ve gülünçtür. Namıdiğer "Peyotlu Don Kişot" zannediyor ki Türkiye'den bir düşman yaratabilirse kendi ülkesinin hem dünya siyasetinde kaybettiği nüfuzu geri kazanabilecek hem de aşırı sağcı hükümetine karşı tepkiyi sindirebilecek... Oysaki

Sayın Kişot, yel değirmenine mızrak sallamaya çalışırken farkında değildir ki İran coğrafyasında büyümekte olan ve kendisine karşı tehdit oluşturan gerçek bir düşmanı vardır. O, kendisini kahraman kılmaya çalışırken hem tanınırlığını hem de barışa dair Batı'nın sürekli olarak üzerine yüklemeye çalıştığı ve hiçbir zaman layık olamadığı görevin meşruluğunu kaybetmektedir.

Bu gidişle kendisinin imajı şüphesiz sadece NATO nazarında değil, dünya siyasetinde de tasmaına sahip çıkılması gereken bir hayvandan öte olmayacaktır. Beyaz bayraklı efradımız için belki bunlar da şaşırtıcı gelecektir lakin bilinmesinde fayda var: İsrail'in aksine Türkiye, bu türden krizlerle başa çıkmaya ezelden beri alışkındır. En son mülteci vakası patlak vermeden önce Yunanistan da aynı şekilde vahşi tavırlar takınmış ve sonucunda Batı nazarında yalnız bırakılmıştı ki sonrası malum... İsrail'in sonu da şayet *Peyotlu Don Kişot*'un izinde mızrak sallamaya devam ederse benzer olacaktır.

Bu noktada bizim halk olarak yapmamız gereken, gerçekleri söylemekten fazlası değildir. Biliyor ve görüyoruz ki Türkler, savaşlar hariç olmak üzere, yaptıklarını veyahut kendisine yapılanları dillendirmeyi sevmez. Bu sadece halk olarak değil, devlet olarak da yürüttüğümüz politikadır. Buna karşın sadece kriz zamanlarında değil, her daim ne yaptığımızı bilmeli ve söylemeliyiz ki ne yapacağımızı, nasıl tepki verebileceğimizi kestirebilelim. Özellikle belgeleri neşrederken gizliliğinin kaldırılma tarihlerine bundan dolayı yer verdik... Amacımız, şimdilik göremediğimiz ama orada, arşivde bekleyen daha nelerin olduğunu nazar-ı dikkatinize sunmaktır.

Buna karşı biliyoruz ki ne yaparsak yapalım, gerçekleri ne kadar haykırırsak haykıralım bu yaşadıklarımız ilk olmadığı gibi son da olmayacaktır. **Her şeye rağmen yine, belki de tarih boyunca zalimliğe meyletmememiz hasebiyle, kendisini "efendi" sananlar çıkacaktır. Madem öyle biz de tarihî misyonumuzla nizamı yine ve yeniden tesis etmeye devam edeceğiz. Onlar "efendi"liğe soyunabilir, o vakit biz de karşılıklarına çıkacak, onlara Robert Lowe gibi cevap vereceğiz: "Öyleyse şimdi efendilerimizi terbiye edeceğiz."**

Bartu Kizek, "Peyotlu Don Kişot" <https://www.fikirtepediye.com/dis-politika/peyotlu-don-kisot/> (Yayın Tarihi: 1 Ağustos 2024).